

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 21 april 2010

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer idrottens affärer på idrottsforum.org
Läs mer om sport management på idrottsforum.org

Medan det från skilda håll klagas på den tilltagande kommersialiseringen av sporten, så finns det andra som tar den som en självklar följd av den allmänna utvecklingen inom idrotten. Frågan som inställer sig är: Ska man behöva ta det onda med det goda? Måste vi ha löjligt överbetalda fotbollsspelare (främst män), tennisspelare (män och kvinnor), golfspelare (män och kvinnor), bara för att vanliga idrottsmän och -kvinnor ska få en anständig lön för sina insatser? Det verkar så, just för stunden i alla fall; och det är väl ingen som vill ha amatöridrotten tillbaka? En sida av kommersialiseringen av sporten är att idrottens administratörer måste lära sig ett och annat om ekonomi, vilket torde leda till en allt mer vidgad arbetsmarknad för ekonomer, eller räknemissar, som vissa ser dem som. Alltnog, ska det vara ekonomi i idrotten, även i rimlig grad, så måste det vara ekonomi i sport managementutbildningen. För det ändamålet har Bob Stewart författat en lärobok, *Sport Funding and Finance* (Elsevier Butterworth-Heinemann), och vi bad forumets expert i sådana här frågor, Björn Anders Larsson, om ett utlåtande. Det blev tummen upp, kan man säga; ord som välstrukturerad, fyller en lucka, värdefulla insikter kryddar vår recensents slutomdöme efter en kunnig genomgång av boken.

Bra lärobok i idrottsekonomi

Björn Anders Larsson

IEC Sportanalys

Bob Stewart

Sport Funding and Finance

221 sidor, hft.

Oxford, Oxon: Elsevier Butterworth-Heinemann 2007 (Sport Management Series)

ISBN 978-0-7506-8160-8

Denna kursbok om Sport funding och sport finance har sin grund inom anglosaxisk litteratur om hur idrotten och sporten fungerar i samhället men den är tillämplig även hos oss i norra Europa med våra nationella modeller. Begreppen funding och finance handlar om hur ekonomiska resurser tillförs sportverksamheter från olika källor eller intressenter och hur dessa resurser hanteras (begreppet management används genomgående).

Bob Stewart är Associate Professor och Chair of the Sport Management and Policy Group vid Victoria University i Melbourne, Australien. Han har från 80-talet medverkat i ett tiotal böcker inom sport management inom olika sporter, främst fotboll i

dess många former, men han har också skrivit texter på policynivå om sportens politiska ekonomi. Stewart refererar också på ett insiktsfullt sätt till samtida litteratur inom sportens finansiering och till bred samhällsekonomisk litteratur inom sport industry.

Författarens huvudbudskap är att sporten i alla länder och på global tävlingsnivå nu nått en (tredje) utvecklingsfas då det krävs mycket mer kunskap om finansiering och styrning av verksamheten på alla nivåer, från klubbnivå till de stora evenemangen. Under denna tredje fas är samverkan mellan olika intressenter i PPP-lösningar (Private Public Partnership) ofta påkallat för att skapa de nödvändiga stora kapitalinsatserna (funding).

Den första (grundar-) fasen under idrottens första årtionden byggde på frivillighet och små (mest offentliga)

resurser. Offentliga bidrag förstärkte till viss del de ideella krafterna och lön eller andra ersättningar till aktiva förekom ej.

Den andra fasen var en blandning, präglad av otydlighet om hur sportverksamheter skulle finansieras och organiseras och av dålig ordning på ekonomin, ofta orsakad av ekonomisk okunskap och optimism. Under denna snart passerade andra fas har de offentliga insatserna ofta gjorts oregelbundet och med oklara strategier i parternas samverkan.

Vi kan här i vårt land reflektera över de relativt ofta förekommande ekonomiska kriserna, konkurserna och degraderingarna för klubbar i flera sporter från högre till lägre serier, men också över oklara intressentroller med djärva och olönsamma offentliga satsningar och med riskfyllda och ibland olagliga modeller för skatteminimering. Allt detta beskriver en tidsepok med oklara roller för sportklubbar och aktiva mellan den ursprungliga folkrörelseidrotten och den kommersiella och marknadsbaserade moderna sportindustrin.

” Nu finns således ännu en bra kursbok som talar sportens språk riktad till sportens människor.

Idag, i den tredje fasen, är sporten ur ekonomisk och materiell synvinkel en nationell och global näringslivssektor som omfattar ca 2 % av BNP i de utvecklade länderna med snabbt växande konsumtion, investeringar och en ökande arbetsmarknad med många olika yrken. I samverkan "under" denna starka sportekonomi finns den breda frivilliga idrotten med stark lokal och regional förankring, men dess formella ekonomiska andel av all sport är liten. Stewart ser behov av effektiv sport management även inom denna sektor med ekonomiska analyser och kommunikationsmetoder för relationsskapande och pekar på värdeskapande inom icke-monetära verksamheter, supporterkulturens värden etc.

Boken har en uppbyggnad som flyttar perspektiven från en början i del 1 (5 kapitel) med översiktlig beskrivning på 70 sidor av hur sportindustrin förändrats genom de tre faserna och vuxit till en stor nationell och global näring med mycket stora intäkter i flera sporter och events och stora investeringar. Mycket intressanta inblickar ges i hur de professionella lagen och ligorna skapar intäkter och resurser för tillväxt genom bland annat ligornas eller seriesystemets kartell, det vill säga monopol på tävlingar och ligans uppbyggnad, allt för att maximera intäkterna.

Del 2 (4 kapitel) ger handboksmissiga beskrivningar och lösningar för grunderna i financial management. Det börjar i affärssystemets redovisningsstruktur, bokföring, ägarformens krav på redovisningen, bokslut, analys av vinst- och förlust och balansräkningen samt analyser med stöd av nyckeltal som möjliggör mätning av ekonomisk effektivitet. Alla dessa funktioner börjar nu bli etablerade i de stora klubbarna och de stora ligorna och Stewart pekar på värdet av denna professionalisering inom sport finance genom olika exempel.

Del 3 (4 kapitel) diskuterar budgetering som grund för finansiell planering och ger konkreta exempel på hur sportverksamheter kan budgeteras. Ett kapitel går igenom prissättnings teori och praktik. Viktig ny kunskap förmedlas i kap 12 och 13 (sammanlagt 40 sidor) med cost-benefit-analyser i olika utformningar, kalkyler av de olika funktionerna i sportevenemangen och förstudier inför möjliga evenemang och investeringar i anläggningar (feasibility studies). Allt detta måste anses som mycket nödvändig kunskap och bra praktik i den väg av stora och riskfyllda arenor och evenemang som planeras och som vi redan upplevt på senare år, och där författaren (och jag instämmer) anser att bredare och alternativa analyser borde gjorts i större utsträckning.

Del 4 är ett kort avslutande kapitel om sportens finansiella framtid där Stewart pekar ut riktningen för koppling av sporten till finansmarknader med aktier och lånefinansiering för investeringar i anläggningar och utveckling av sportverksamheter. Därmed också de nödvändiga strategier för ökade intäkter och förmåga till en ökad självfinansiering inom allt fler sporter.

Denna välstrukturerade bok fyller en lucka i kurslitteraturen – om sportens finansiering – inom sport management men ger också många värdefulla insikter och konkreta verktyg till den svenska idrotten från förbund till klubbar. I möten mellan förbunden, klubbar, eventföretag, kommuner, sportmedia med flera bör de föreslagna kalkylerna och andra förstudier kunna leda till klokare och lönsammare åtgärder. Tillämpad sportekonomisk litteratur som denna bok kanske på ett bättre sätt kan förmå sportens ledare och omgivande intressenter att tillämpa vanlig företagsekonomisk teori och beprövad erfarenhet. Denna standardlitteratur och omfattande praktik har ju funnits länge men inte tillämpats särskilt ofta eller väl i sporten (det finns flera krisbranscher som vi kunnat se). Det är ett intressant fenomen som vi inom företagsekonomin olika delar ofta funderar över. Nu finns således ännu en bra kursbok som talar sportens språk riktad till sportens människor. Det kanske fungerar bättre.

© Björn Anders Larsson 2010.

 [Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se](https://www.prispallen.se)

 [Kjøp boken fra Capris.no](https://www.capris.no)

 Sammenlign priser på bogen hos [Pensum.dk](https://www.pensum.dk)

 Buy this book from [Amazon.co.uk](https://www.amazon.co.uk)

 Buy this book from [Amazon.com](https://www.amazon.com)

www.idrottsforum.org | Redaktör [Kjell E. Eriksson](#) | Ansvarig utgivare [Aage Radmann](#)